असमुन्नद्धःअनुद्धतः ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥४३॥ एकयेति बुद्धिर्बुद्धिमतेत्युपक्रमादेकयाबुध्येतिव्याख्याद्वयेपिसमानं द्वेनीतौकार्याकार्ये अध्यात्मपक्षेनित्यानित्येविनिश्चित्यसम्यगवधार्य त्रीन्नीतौमि त्रोदासीनशत्रून् पक्षेकामक्रोधलोभान् चतुर्भिःसामदानभेददंडैः मित्रंसाम्नैव दानभेदाभ्यामुदासीनं सर्वैःशत्रुंवशीकुरु पक्षेशमदमोपरमश्रद्धाभिः पंचपक्षद्वयेपिइंद्रियाणिजित्वा षड्विदित्वा संधिविग्रहादीन् ज्ञात्वा पक्षेअशनायांपिपासांशोकंमोहंजरांमृत्युंच समहित्वा स्त्रियोक्षाम्मृगयापानंवाक्पारुष्यंचपंचमं महच्चदंडपारुष्यमर्थदूषणमेवचेतिसमहेयानि पक्षेपंचेंद्रियाणिबुद्धिमनसीच त्यक्त्वासुखीभव तथाचश्रु

अर्थंमहांतमासाद्यविद्यामैश्वर्यमेववा ॥ विचरत्यसमुन्नद्धोयःसपंडितउच्यते ॥४०॥ एकःसंपन्नमश्नातिवस्तेवासश्चशोभनं ॥ योऽसंविभज्यभृत्येभ्यःकोनृशंसतरस्ततः ॥४१॥ एकःपापानिकुरुतेफलंभुंक्तेमहाजनः॥भोक्तारोविप्रमुच्यंतेकर्तादोषेणलिप्यते॥४२॥ एकंहन्यान्नवाहन्यादिषुर्मुक्तोधनुष्मता॥ बुद्धिर्बुद्धिमतोस्तृष्टाहन्याद्राष्ट्रंसराजकं॥४३॥ एकयाद्वेविनिश्चित्यत्रींश्चतुर्भिर्वशेकुरु॥ पंचजित्वाविदित्वाषट्समहित्वासुखीभव ॥ ४४॥ एकंविषरसोहंतिशस्त्रेणैकश्चवध्यते॥ सराष्ट्रंसप्रजंहंतिराजानंमंत्रविप्लवः ॥४५॥ एकःस्वादुनभुंजीतएकश्चार्थान्नचिंतयेत् ॥ एकोनगच्छेदध्वानंनैकःसुप्तेषुजागृयात् ॥ ४६॥ एकमेवाद्वितीयंतद्यद्राजन्नावबुध्यसे॥ सत्यंस्वर्गस्यसोपानंपारावारस्यनौरिव ॥४७॥ एकःक्षमावतांदोषोद्वितीयोनोपपद्यते॥ यदेनंक्षमयायुक्तमशक्तंमन्यतेजनः॥४८॥ सोस्यदोषोनमंतव्यःक्षमाहिपरमंबलं॥ क्षमागुणोह्यशक्तानांशक्तानांभूषणंक्षमा॥ ४९ ॥ क्षमावशीकृतिर्लोकेक्षमयाकिंनसाध्यते ॥ शांतिखड्गःकरेयस्यकिंकरिष्यतिदुर्जनः॥५०॥ अतृणेपतितोवह्निःस्वयमेवोपशाम्यति॥ अक्षमावान्परंदोषैरात्मानंचैवयोजयेत्॥५१॥ एकोधर्मःपरंश्रेयःक्षमैकाशांतिरुत्तमा॥ विद्यैकापरमातृप्तिरहिंसैकासुखावहा॥ ५२ ॥ द्वाविमौग्रसतेभूमिःसर्पोबिलशयानिव॥ राजानंचाविरोद्धारंब्राह्मणंचाप्रवासिनं॥५३॥ द्वेकर्मणीनरःकुर्वन्नस्मिल्लोकेविरोचते॥ अब्रुवन्परुषंकिंचिदसतोनर्चयंस्तथा ॥५४॥ द्वाविमौपुरुषव्याघ्रपरप्रत्ययकारिणौ॥ स्त्रियःकामितकामिन्योलोकःपूजितपूजकः॥५५॥ द्वाविमौकंटकौतीक्ष्णौशरीरपरिशोषिणौ॥ यश्चाधनःकामयतेयश्चकुप्यत्यनीश्वरः॥५६॥ द्वावेवनविराजेतेविपरीतेनकर्मणा॥ गृहस्थश्चनिरारंभःकार्यवांश्चैवभिक्षुकः॥ ५७॥

तिः यदापंचावतिष्ठंतेज्ञानानिमनसासह बुद्धिश्चनविचेष्टेततामाहुःपरमांगतिमिति पूर्वंइंद्रियाणांप्रत्याहारउक्तःइदानींतुप्रविलापनमितिभेदः ॥४४॥४५॥ ४६॥ सत्यंयथार्थभाषणंस्वर्गस्यपक्षे सत्यंब्रह्म स्वर्गोमोक्षः पारावारस्यसमुद्रस्य॥४७॥४८॥४९॥५०॥५१॥अहिंसेति पुत्राणांविग्रहेणकुलक्षयंमाकुर्वितिभावः ॥५२॥द्वावित्यादिषुकिंचित्प्रकृतोपयोग्युच्यते किंचित्प्रसंगात्दृष्टांतार्थंचेतिज्ञेयं॥५३॥असतःशकुन्यादींस्त्वमर्चयसीतिभावः ॥५४॥ पूजितेति पुत्रेणपूजितंकर्णत्वमपिपूजयसीत्यर्थः॥५५॥अनीश्वरत्वंत्वत्पुत्रे॥५६॥निरारंभउदासीनस्त्वंपुत्रकलहनिवारणे॥५७॥

Digitized by Google